

วิธีการคัดเลือกผลประโยชน์จากโรงงานสุราในปัจจุบัน

ประเภทของโรงงานสุรา

โรงงานสุราที่ได้รับอนุญาตให้ผลิต-จำหน่ายสุรารายในประเทศ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ โรงงานสุราของรัฐ และโรงงานสุราของเอกชน (เส้นที่ โพรปรูม 2526:224) ดังนี้คือ

1. โรงงานสุราของรัฐ ประกอบด้วยโรงงานสุรา 2 กลุ่ม (รูปที่ 1.2) ได้แก่

1.1 กลุ่มโรงงานสุราบางยี่ขัน กระทรวงอุตสาหกรรม ประกอบด้วยโรงงานสุราบางยี่ขัน 1 (กรุงเทพมหานคร) และโรงงานสุราบางยี่ขัน 2 (จังหวัดปทุมธานี) มีเขตจำหน่ายสุราขาว-ผสม 4 จังหวัดคือ กรุงเทพฯ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ส่วนสุราปรุงพิเศษ แม่โขง-กวางทอง จำหน่ายได้ทั่วราชอาณาจักร อายุสัญญา 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2523-2537 บริษัทสุรามหาราชฎา จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประมูลได้

1.2 กลุ่มโรงงานสุรากรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ประกอบด้วย

ก. โรงงานสุราองค์การสุราจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเขตจำหน่าย 8 จังหวัดคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี อุทัยธานี สทบุรี ชัยนาท และนครราชสีมา มีอายุสัญญา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2523-2532 บริษัทสุราทิพย์ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้

ข. โรงงานสุราจังหวัดกำแพงเพชร มีเขตจำหน่ายเพียงจังหวัดกำแพงเพชร มีอายุสัญญา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2523-2532 บริษัทสุราทิพย์เวียงวชิระ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้

ค* โรงงานสุรา 12 โรงงาน มีเขตจำหน่าย 60 จังหวัด อายุสัญญา 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2528-2542 บริษัทสุราทิพย์ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้

*เนื่องจากกรมสรรพสามิตได้ยุบโรงงานสุรา 32 โรงงาน (โรงงานสุรา 31 โรงงาน และโรงงานสุราจังหวัดชลบุรี 1 โรงงาน) ซึ่งสิ้นสุดอายุในปี 2527 ดังรายละเอียดในรูปที่ 1.1

ง. โรงงานสุราจังหวัดนนทบุรี มีเขตจำหน่ายเฉพาะเขตกรุงเทพมหานคร อายุสัญญา 20 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2517-2536 บริษัทสุราไทยท่า จำกัด เป็นผู้ประมูลได้

2. โรงงานสุราของเอกชน ประกอบด้วยโรงงานต่าง ๆ ดังนี้

2.1 โรงงานสุราพิเศษประเภทวิสกี้ บริษัท รัมอิน และสุราเลียนแบบต่างประเทศ (ยุโรปและอเมริกา) มี 5 โรงงานได้แก่ โรงงานสุราบริษัทแลงโลม จำกัด โรงงานสุราบริษัทประมวลผล จำกัด โรงงานสุราทิวฟาร์มาซูติคอลอุตสาหกรรม จำกัด โรงงานสุราบริษัทสุรากลองกาญจน์ จำกัด และโรงงานสุราบริษัทโรงงานสุราพิเศษสุวรรณภูมิ จำกัด

2.2 โรงงานสุราพิเศษประเภทสุราจีน 3 โรงงาน

2.3 โรงงานสุราผลไม้ 2 โรงงาน

2.4 โรงงานสุราแช่พื้นเมือง 1 โรงงาน

2.5 โรงงานเบียร์ 2 โรงงาน

เพื่อศึกษาภายในขอบเขตของการวิจัย จะศึกษาวิธีการจัดเก็บผลประโยชน์จากโรงงานสุราของรัฐ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มโรงงานสุราบางยี่ขัน กระทรวงอุตสาหกรรม โดยบริษัทสุรามหาราชฎร จำกัด และกลุ่มโรงงานสุรา กรมสรรพสามิต โดยบริษัทสุราทิพย์ฯ จำกัด เท่านั้น

แนวทางดำเนินการจัดเก็บผลประโยชน์จากการให้ประมูลโรงงานสุราบางยี่ขัน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

โรงงานสุราบางยี่ขัน ได้แปรรูปจากรัฐวิสาหกิจมาเป็นกิจการที่ประกอบการโดยเอกชน ขึ้นอยู่กับกระทรวงอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 ถึงปัจจุบัน แบ่งได้เป็น 3 ช่วงคือ (กองอุตสาหกรรมโรงงาน : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

ช่วงที่ 1 ในระหว่างปี 2503-2512 ได้ประมูลในรูปค่าเช่าต่อปี ๆ ละ 41 ล้านบาท โดยชำระเป็นรายเดือนตลอดอายุสัญญา บริษัทสุรามหาคุณ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ อายุสัญญา 10 ปี

ช่วงที่ 2 ในระหว่างปี 2513-2522 ไม่มีการประมูลเช่า บริษัทสุรามหาคุณ จำกัด ขอต้ออายุสัญญาอีก 10 ปี โดยเพิ่มเงินค่าเช่าเป็นปีละ 52 ล้านบาท พร้อมทั้งส่วนแบ่งกำไรสุทธิ ร้อยละ 25

ช่วงที่ 3 ในระหว่างปี 2523-2537 ได้มีการเปิดประมูล เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2522 โดยมีหลักการดังนี้คือ

หลักการ

ให้ผู้เข้าประมูลเล่นอเงินค่าสิทธิ เป็นอัตราร้อยละของราคาขายปลีกทุกขวดที่ขนออกจาก โรงงาน (ถ้าไม่ขนสุราออกจากโรงงานก็ไม่ต้องเสีย) หักด้วยค่าภาษีสุรา ถ้าจำหน่ายสุราได้สูง ก็ต้องเสียค่าสิทธิสูง เงินค่าสิทธินี้ต้องชำระเป็นรายเดือน ในขณะที่เดินทางการจะกำหนดค่าเข้า โรงงานต่อปีละ 60 ล้านบาทโดยชำระเป็นรายเดือนตลอดอายุสัญญา

ผลดี

1. เป็นการให้ผลตอบแทนแก่รัฐ ในการให้เข้าสิทธิผูกขาดการผลิต-จำหน่ายสุราของ โรงงานสุราบางยี่ขัน ซึ่งได้แก่สุราปรุงพิเศษแม่โยง-กวางทอง ที่เป็นสุราของรัฐที่มีความนิยมสูง
2. รายได้ของรัฐจะมีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณและราคาสุราที่นำออกจำหน่าย ถ้าปริมาณการจำหน่ายสูง รัฐจะมีรายได้สูงตามไปด้วย ทำให้รายได้ของรัฐมีความยืดหยุ่นในตัวเอง ตามสภาพทางเศรษฐกิจ
3. ผู้ประมูลจะกล้าเล่นจำนวนเงินค่าสิทธิในอัตราที่สูง เพราะเห็นว่าสุราปรุงพิเศษ แม่โยงเป็นสุราของรัฐที่มีความนิยมสูงที่สุดในประเทศ
4. ลักษณะของค่าสิทธิ เป็นการแบ่งส่วนกำไรระหว่างราชการกับผู้ประกอบการ

ผลเสีย

1. ผู้เล่นเข้าประมูลอาจมีเพียงน้อยราย เนื่องจากเป็นโรงงานสุราขนาดใหญ่ เป็นการยากที่ผู้ลงทุนขนาดเล็ก และขนาดกลางจะเข้าแข่งขัน
2. เป็นการผูกขาดการผลิต-จำหน่ายสุราปรุงพิเศษแม่โยง-กวางทอง แต่ผู้เดียวใน ประเทศ ทำให้ยากแก่การควบคุมราคาสุราให้มีการจำหน่ายในราคาที่กำหนดไว้ได้ เนื่องจากมีเขต จำหน่ายทั่วประเทศ

จากระบบการประมูลดังกล่าว รัฐมีรายได้เพิ่มขึ้นมาก เมื่อเทียบกับสัญญาเช่าในช่วงที่

1, 2 และ 3

แนวทางดำเนินการจัดเก็บผลประโยชน์จากการประมูลกลุ่มโรงงานสุรากรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

เนื่องจากกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง มีโรงงานสุราหลายแห่งกระจายอยู่ตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ ซึ่งในเขตพื้นที่แต่ละจังหวัดจะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น กรมสรรพสามิต จึงได้แบ่งวิธีการจัดเก็บผลประโยชน์จากโรงงานสุราโดยวิธีประมูลในหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสามารถจัดเก็บผลประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พอที่จะสรุปได้ดังนี้ (กรมสรรพสามิต : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

1. การประมูลในรูปค่าธรรมเนียมพิเศษเป็นรายเท
2. การประมูลในรูปค่าผลประโยชน์
3. การประมูลในรูปโควตา (จำนวนน้ำสุรารายวันของการเสียภาษีสุรา)

1. การประมูลในรูปค่าธรรมเนียมพิเศษเป็นรายเท

หลักการ

ให้ผู้เข้าประมูลยื่นเสนอเงินค่าธรรมเนียมพิเศษคิดเป็นรายเท เงินค่าธรรมเนียมพิเศษเป็นรายเทนี้จะเรียกเมื่อมีการขนสุราออกจากโรงงานเท่านั้น (ถ้าไม่ขนสุราออกจากโรงงานก็ไม่ต้องเสีย) ทางกาหนดโควตารายวันของจำนวนน้ำสุราเพื่อเสียภาษีไว้ในปีแรก สำหรับปีต่อไปเพิ่มขึ้นในอัตราตั้งแต่ร้อยละ 10 จนถึงร้อยละ 20 ทุก ๆ ปีแบบไม่ทบต้น

ผลดี

1. เป็นการแบ่งส่วนกำไรระหว่างผู้ประกอบการกับรัฐบาล
  2. รายได้ของรัฐจะมีส่วนสัมพันธ์กับปริมาณและราคาสุราที่นำออกจำหน่าย
- เสมือนหนึ่งเป็นอัตราภาษีที่จัดเก็บตามมูลค่าของสินค้า ทำให้รายได้ของรัฐมีความยืดหยุ่นในตัวเองตามสภาพทางเศรษฐกิจ

ผลเสีย

1. ในการประมูลอาจจะเสนอค่าธรรมเนียมหรือค่าสิทธิที่ค่อนข้างสูง เพราะเป็นเรื่องของอนาคต รัฐจะต้องจ่ายภาษีขึ้นราคา ทำให้ผู้ประกอบการเดือดร้อน และถ้าหากรัฐได้พิจารณาลดหย่อนได้ ก็ไม่เป็นธรรมแก่รายอื่น ๆ

2. ยากแก่การกำหนดราคาสุรา และควบคุมให้มีการจำหน่ายในราคาที่กำหนดไว้ได้ และการกำหนดราคาสุรามิปัญหาว่าจะใช้ราคาไหนเป็นฐานในการคิดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ เพราะราคาสุรามีหลายระดับด้วยกัน

3. การควบคุมการจัดเก็บภาษีทำได้ยากขึ้น เพราะจะมีการลักลอบหนีภาษีมากขึ้น เพื่อมิให้เสียเงินค่าธรรมเนียมพิเศษหรือค่าสิทธิ ปริมาณการขนออกจากโรงงานจะไม่ตรงกับข้อเท็จจริงซึ่งจะต้องอาศัยความสุจริตอย่างสูงของเจ้าหน้าที่ผู้จัดเก็บภาษี และความเสียสละอย่างใหญ่หลวงของผู้ทำและขายส่งสุรา จึงจะบรรลุถึงวัตถุประสงค์ในการนำรายได้เข้ารัฐได้มากที่สุด

2. การประมวลในรูปค่าผลประโยชน์

หลักการ

ให้ผู้ประมวลเล่น่อเงินค่าผลประโยชน์เป็นรายปีตลอดเวลาของอายุสัญญา โดยการเล่น่อจำนวนเงินที่จะให้ในปีแรก ส่วนปีต่อไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 8 ต่อปีทุกปี และเงินค่าผลประโยชน์ต้องชำระเป็นรายเดือน แต่ละเดือนจะต้องชำระล่วงหน้าไว้ 6 เดือน (จำนวนเงิน 6 เดือนแรกให้ชำระในวันทำสัญญา) และในขณะเดียวกันทางการจะกำหนดโควตาจำนวนน้ำสุรายืนยันต่ำของการเสียภาษีปีแรกไว้ ส่วนปีต่อไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปีทุกปี

ผลดี

1. เป็นการให้ผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐ ในการให้สิทธิผูกขาดการทำและขายส่งสุรา ซึ่งผู้ดำเนินการทุกรายต้องให้รัฐบาลเหมือนกันหมดไม่ว่าจะจำหน่ายสุราได้จำนวนเท่าใด ทำให้เป็นธรรม ซึ่งแตกต่างจากวิธีประมวลในรูปโควตา (ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อถัดไป) ผู้ที่เสียค่าปรับแก่รัฐมีเฉพาะรายที่ขายได้ต่ำกว่าโควตาเท่านั้น ส่วนรายที่ขายได้เท่าหรือเกินโควตาไม่ต้องเสียเงินให้แก่รัฐบาล นอกจากเงินค่าภาษีสุรา

2. รัฐได้รับรายได้ล่วงหน้าเพราะเรียกเก็บเงินมาก่อนและแน่นอน และการที่กำหนดให้ชำระเงินค่าผลประโยชน์ล่วงหน้า 6 เดือน เพื่อป้องกันการกึ่งสัญญาด้วย

3. ผู้ประมวลต้องเป็นผู้มีฐานะมั่นคง มีความตั้งใจจริง เนื่องจากเป็นการเสียเงินก่อน

4. เนื่องจากโควตาขั้นต่ำที่กำหนดไว้ จะเป็นปริมาณสุราที่สามารถจำหน่ายได้จริง ๆ ดังนั้น ถ้าผู้รับอนุญาตเร่งรัดการจำหน่ายให้สูงกว่าโควตาขั้นต่ำเท่าใด ก็จะทำให้ต้นทุนจากค่าสิทธิต่อหน่วยต่ำลง อันเป็นการกระตุ้นให้ผู้รับอนุญาตส่งเสริมให้การจำหน่ายสูงขึ้นค่าภาษีสุราก็จะสูงขึ้น

ผลเสีย

1. รายได้ของรัฐในการประมุขรูปแบบนี้ อาจจะได้ต่ำกว่ากรณีการประมุขระบบโควตาขั้นต่ำ ทั้งนี้ เพราะจะมีผู้เข้าประมูลเพียงน้อยราย ซึ่งจะต้องมีฐานะการเงินที่ค่อนข้างมั่นคง
2. เป็นการยากที่ผู้ลงทุนขนาดเล็กและขนาดกลางจะเข้าแข่งขัน
3. รายได้ในส่วนที่เป็นเงินค่าผลประโยชน์ จะไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณน้ำสุราที่นำออกจำหน่าย
4. เป็นการสร้างการผูกขาดขึ้นในระบบ เพราะเมื่อต้องประมูลให้เงินผลประโยชน์ตอบแทนแก่รัฐมาก การประกอบการก็ต้องใช้เงินทุนมาก ในที่สุดก็จะขจัดผู้ลงทุนน้อยออกไปหมด

3. การประมูลในรูปแบบโควตา (จำนวนน้ำสุราขั้นต่ำของการเสียภาษี)

หลักการ

ผู้เสนอจำนวนน้ำสุราเพื่อการเสียภาษีสูงสุดจะได้รับสิทธิเป็นผู้รับอนุญาต ซึ่งจะต้องเสียภาษีอย่างน้อยที่สุดเท่ากับจำนวนที่เสนอกับทางราชการ (ถ้าเสียภาษีไม่ครบก็ต้องเสียค่าปรับเท่ากับค่าภาษีสุรา) ส่วนปีต่อไปเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปีทุกปีแบบไม่ทับต้น แต่ถ้าสามารถขายได้สูงกว่าก็ต้องเสียตามความเป็นจริง

ผลดี

1. รัฐจะมีรายได้สูง ผู้ประมุขจะกล้าเสนอจำนวนน้ำสุราเพื่อเสียภาษีไว้สูงได้ เพราะเห็นว่าการเสียภาษีเป็นเรื่องของอนาคต และถ้าหากตนมีความสามารถในการบริหารสูงก็จะสามารถขายสุราได้มาก

2. เป็นหลักประกันว่าอย่างน้อยที่สุด รัฐจะได้รายได้ค่าภาษีสุราเท่ากับจำนวนน้ำสุราขั้นต่ำตามสัญญา
3. เหตุผลในการหนีภาษีจะมีน้อยกว่าในกรณีอื่น ๆ หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นระบบที่ภาษีรั่วไหลได้น้อยที่สุด เพราะค่าปรับเท่ากับค่าภาษี

ผลเสีย

1. ราคาสุราจะสูงขึ้นมาก เพราะว่าแต่ละรายจะประมูลโควต้าสูง โดยผลกระทบค่าปรับไปยังผู้บริโภคในรูปของต้นทุนการผลิต
2. ในการประมูลก็จะเสนอโควต้ากันไว้สูง เพื่อขอให้ได้สิทธิจากทางการไว้ก่อน เมื่อดำเนินการแล้ว ปรากฏว่าทำไม่ได้ก็จะร้องเรียนขอลดจากทางการ ทำให้รัฐบาลต้องลำบากใจที่จะต้องช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ และในอดีตที่ผ่านมาก็ได้มีการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ หลายรูปแบบ ดังเช่นการให้ลดค่าปรับเป็น 3 ขั้นตอนในรูปแบบที่ 1 ทำให้รัฐสูญเสียรายได้มาก
3. การกำหนดโควต้าขั้นต่ำไว้ทำให้ทางราชการ เปลี่ยนแปลงอัตราภาษีได้ค่อนข้างยาก เพราะถ้าหากมีการผลิตสุรามากกว่าโควต้าอยู่แล้ว เมื่อขึ้นอัตราภาษีก็เท่ากับเป็นการลงโทษซ้ำ ซึ่งไม่เป็นธรรม
4. จะเกิดความแตกต่างในด้านภาระ โดยเสียค่าปรับและค่าภาษีสุราในอัตราที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือ ผู้ที่เสียภาษีต่ำกว่าโควต้าจะเป็นผลทำให้ภาระค่าภาษีต่อขวดสูงกว่าผู้ที่เสียภาษีเท่าหรือสูงกว่าโควต้าอัตราภาษีสุราในลักษณะนี้จึงไม่เป็นธรรม เพราะว่าสินค้าประเภทเดียวกันควรเสียภาษีในอัตราเท่ากันและเป็นผลให้ราคาสุราแต่ละโรงงานต่างกัน

สาระสำคัญของสัญญาการประมูลโรงงานสุรารายของรัฐ โดยประเภทของโรงงานสุราแล้วสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่มคือ สาระสำคัญของสัญญาเช่าโรงงานสุรียบยั้ง และสาระสำคัญของสัญญาการทำ-ขายส่งสุรากรรมสิทธิ์พำมิต โดยแยกตามลักษณะของสัญญาแต่ละรูปแบบ ดังนี้คือ

- ก. สาระสำคัญของสัญญาเช่าโรงงานสุรียบยั้ง (กองอุตสาหกรรมโรงงาน : กรมโรงงานอุตสาหกรรม : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

*สัญญาเช่าโรงงานสุราบางยี่ขัน กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยบริษัทสุรารามหาราชวร
จำกัด ผู้ประมุขได้สิทธิการผลิต-จำหน่ายสุราปรุงพิเศษแม่โขง-กวางทอง สุราขาว-ผสม ตั้งแต่
พ.ศ. 2523-2537 (15 ปี) สัญญานี้ได้กระทำโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น
กรมอัยการ กรมสรรพสามิต กรมสรรพากร และกรมศุลกากร เพื่อให้เป็นสัญญาที่รัดกุมมากที่สุด
โดยสรุปพอสังเขป ดังนี้คือ

1. สัญญามีอายุทั้งสิ้น 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2523 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2537
2. ผู้เข้าประมูลต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 100 ล้านบาท
3. ผู้ประมูลต้องจัดให้มีการค้ำประกันตามสัญญาในวงเงิน 150 ล้านบาท
4. ต้องสร้างโรงงานสุราแห่งใหม่ ในเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 150 ไร่ ผู้ประมูลได้ต้อง
จัดหาที่ดินและก่อสร้างโรงงานโดยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดในจำนวนเงินไม่ต่ำกว่า 700 ล้านบาท
โดยยกให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมก่อน 1 มกราคม 2526
5. ต้องมีระบบการผลิตและการกำจัดน้ำเสียของโรงงานแห่งที่ 1 และ 2
6. ค่าเช่าทรัพย์สินสำหรับ 2 ปีแรกปีละ 55 ล้านบาทชำระเป็นรายเดือน ๆ ละ
4,583, 333.34 บาท สำหรับปีต่อ ๆ ไปปีละ 60 ล้านบาท ชำระเป็นรายเดือน ๆ ละ 5 ล้านบาท
7. ค่าสิทธิร้อยละ 45.67 ของราคาจำหน่ายปลีกของสุราทั้งหมดที่ขนออกจาก
โรงงานสุราในเดือนหนึ่ง ๆ หักด้วยภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย หรือ
ร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิตอนสิ้นปีขึ้นอยู่กับว่าจำนวนใดจะมากกว่า
8. ให้ผลิตสุราขาว มีแรงแอลกอฮอล์ 28, 30, 35 และ 40 ดีกรี เป็นจำนวน
รวมไม่น้อยกว่าเดือนละ 90,000 เท โดยคิดเป็นแรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรีเท่ากันหมด
9. ให้ผลิตจำหน่ายสุราปรุงพิเศษแม่โขงแรงแอลกอฮอล์ 35 ดีกรี คิดเป็นขวด
ขนาด 750 ซีซี. เท่ากันหมดเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าขั้นต่ำดังนี้

---

*รายละเอียดดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ก

พ.ศ. 2523-2525	เดือนละ	5	ล้านขวด
พ.ศ. 2526-2528	เดือนละ	5	ล้าน 5 แสนขวด
พ.ศ. 2529-2531	เดือนละ	6	ล้านขวด
พ.ศ. 2532-2534	เดือนละ	6	ล้าน 5 แสนขวด
พ.ศ. 2535-2537	เดือนละ	7	ล้านขวด

10. ให้ผลิตสุราปรุงพิเศษวางทอง แรเงแอลกอฮอล์ 35 ดีกรีคิดเป็นขวดขนาด 750 ซี.ซี. เท่ากันหมด เป็นจำนวนไม่ต่ำกว่าเดือนละ 5 แสนขวด

11. ต้องมีกำลังการผลิตไม่น้อยกว่า 210,000 ลิตรต่อวัน ภายในปี 2528 และไม่น้อยกว่า 270,000 ลิตร ต่อวันในปี 2532

12. ต้องรับโอนพนักงาน และคนงานของโรงงานสุรา กรมโรงงานอุตสาหกรรม เดิม ที่ทำงานอยู่ในโรงงานสุราบางยี่ขัน และปฏิบัติงานอยู่กับทางราชการรวม 900 คน ซึ่งผู้เข้า เดิม (บริษัทสุรามหาคุณ จำกัด) ได้จ้างไว้ โดยให้รับเงินเดือนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในสัญญาด้วย

13. การกำหนดราคาสุรา กรมโรงงานอุตสาหกรรม จะเป็นผู้ประกาศราคาสุรา ทุกชนิดที่ผลิตจากโรงงานสุราบางยี่ขัน

14. ผู้ประมูลได้ต้องประกันวินาศภัยทรัพย์สินโรงงานสุราที่ตนประมูลได้พร้อมทั้ง โรงงานสุราที่ก่อสร้างใหม่ ตามสัญญากับบริษัทรับประกันภัยที่ผู้ให้เข้าเห็นชอบ ภายในเวลาที่กำหนด

ผลการประมูลค่าสิทธิที่บริษัทสุรามหาราชฎร จำกัด ประมูลได้นี้ เมื่อนำค่า ภาษีและค่าสิทธิมาคำนวณแล้วรัฐจะได้รับผลประโยชน์จากโรงงานสุราบางยี่ขันดังนี้คือ

ตารางที่ 2.1 แสดงรายได้ค่าภาษีและค่าสิทธิที่รัฐได้รับจากโรงงานสุราบางยี่ขันแยกตามชนิดสุรา

หน่วย : บาทต่อขวด

ชนิดสุรา	ราคาขายปลีก (1)	ค่าภาษีสุรา (2)	เหลือมูลค่า เพื่อค่าสิทธิ (3) = (1) - (2)	ค่าสิทธิ (4) = (3)(45.67%)	รวมรายได้ ที่รัฐได้รับ (5) = (2) + (4)
สุรขาว 28 ดีกรี 625 ซี.ซี.	(1) 22.00	5.78	16.22	7.41	13.19
	(2) 18.00	5.78	12.22	5.58	11.36
สุรขาว 40 ดีกรี 625 ซี.ซี.	(1) 26.00	8.25	17.75	8.11	16.36
	(2) 20.00	8.25	11.75	5.37	13.62
สุราผสม 28 ดีกรี 625 ซี.ซี.	(1) 24.00	7.70	16.30	7.44	15.14
	(2) 19.00	7.70	11.30	5.16	12.86
สุราแม่โขง 35 ดีกรี 750 ซี.ซี.	(1) 40.00	17.33	22.67	10.35	27.68
	(2) 52.00	17.33	34.67	15.83	33.16
	(3) 45.00	17.33	27.67	12.64	29.97
สุราปรุงพิเศษแก้วทอง 35 ดีกรี 750 ซี.ซี.	(1) 32.00	14.44	17.56	8.02	22.46
	(2) 44.00	14.44	29.56	13.50	27.94

ที่มา: กองอุตสาหกรรมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

หมายเหตุ ก. สุรขาว 28 ดีกรี (1) ราคาตั้งแต่ 1 มกราคม 23 - 19 เมษายน 26

(2) ราคาตั้งแต่ 20 เมษายน 2526

สุราผสม 40 ดีกรี (1) ราคาตั้งแต่ 1 มกราคม 23 - 16 มีนาคม 25

(2) ราคาตั้งแต่ 17 มีนาคม 25

แม่โขง 35 ดีกรี (1) ราคาตั้งแต่ 1 มกราคม 23 - 29 มกราคม 24

(2) ราคาตั้งแต่ 30 มกราคม 24 - 13 กุมภาพันธ์

26 และตั้งแต่ 17 สิงหาคม 27 - ปัจจุบัน

(3) ราคาตั้งแต่ 14 กุมภาพันธ์ 26-16 สิงหาคม 27

แก้วทอง 35 ดีกรี (1) ราคาตั้งแต่ 1 มกราคม 23-29 มกราคม 24

และตั้งแต่ 17 สิงหาคม 27 - ปัจจุบัน

(2) ราคาตั้งแต่ 30 มกราคม 24 - 16 สิงหาคม 27

ข. ค่าภาษีสุรขาว-ผสมคิดตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 76: 2524 ค่าภาษี

สุราผสมพิเศษแม่โขง-แก้วทองคิดตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 80: 2525

ข. สาระสำคัญของสัญญาการทำและขายสิ่งสุรากรมสรรพสามิต นั้นจะได้ศึกษาถึงรายละเอียดของสัญญาที่ได้จากการประชุมทั้ง 3 วิธีดังกล่าวมาแล้วคือ (รูปที่ 1.1 หน้า 7)

1. การประมูลในรูปแบบค่าธรรมเนียมพิเศษ สำหรับโรงงานสุรา 31 โรงงาน พ.ศ. 2518-2527
2. การประมูลในรูปแบบผลประโยชน์ สำหรับโรงงานสุราจังหวัดกำแพงเพชร และโรงงานสุราองค์การสุราจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2523-2532
3. การประมูลในรูปโควตา (จำนวนสุรารับขึ้นต่ำที่ต้องเสียภาษีเป็นรายเดือน) สำหรับโรงงานสุราจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2524-2527

1. สาระสำคัญของการประมูลในรูปแบบค่าธรรมเนียมพิเศษ ที่ใช้ประมูลโรงงานสุรา 31 โรงงาน พ.ศ. 2518-2527 มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (*คำสั่งกระทรวงการคลังที่ 12085 และ 16805/2518 ลว. 10 เมษายน 2518 และ 30 เมษายน 2518)

1.1 สัญญามีอายุ 10 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2518 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2527

1.2 ผู้ประมูลจะต้องเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท

1.3 ผู้ประมูลต้องเล่นจำนวนเงินค่าธรรมเนียมพิเศษตามรายเท (1 เท = 20 ลิตร)

โดยคิดเป็นแรงแอลกอฮอล์ ชนิด 28 ดีกรี ของจำนวนสุราที่ขนออกจากโรงงานในอัตราทะเลเท่าใด และยินยอมรับทำและขายสิ่งสุราออกจำหน่ายตามจำนวนที่กรมสรรพสามิตกำหนดเป็นรายเดือนตลอดอายุสัญญา

1.4 กรมสรรพสามิตจะเป็นผู้กำหนดจำนวนสุราที่ใช้ เป็นเกณฑ์ในการเพิ่มเดือนละเท่าใด นั้นขึ้นอยู่กับ การประมูลในแต่ละจังหวัด

1.5 ต้องดูแลรักษา โรงงานสุรา เครื่องทำสุรา เครื่องอุปกรณ์ และบรรดาทรัพย์สินต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ รวมทั้งการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบบำบัดน้ำเสียด้วย โดยผู้ประมูลได้ออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด

---

*รายละเอียดเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ข

กฎกระทรวงในนี้หมายถึงกฎกระทรวงการคลังเท่านั้น

1.6 ต้องวางเงินประกันการปฏิบัติตามสัญญา พร้อมทั้งเงินประกันว่าด้วยการรักษาทรัพย์สินตามวงเงินที่กำหนดในแต่ละโรงงาน วางไว้เป็นประกันในวันทำสัญญา

1.7 ผู้ประมูลต้องเสียภาษีสุราตามจำนวนที่กำหนด (1.3) แล้วถ้าปรากฏว่าเดือนใดเสียค่าภาษีสุราต่ำกว่าที่กำหนดต้องเสียค่าปรับเท่ากับค่าภาษีชนิดสุรารายวัน แร่งแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ตรงกันข้ามถ้าปรากฏว่าเดือนใดเสียภาษีสุราสูงกว่าที่กำหนด กรมสรรพสามิตอนุญาตให้ชำระค่าภาษีสุราที่เสียไว้เกินนั้นมาคิดชดเชยภาษีสุราได้ในเดือนถัดไปของปีเดียวกัน

1.8 การกำหนดราคาค่าหน่วยปลีก กรมสรรพสามิตจะเป็นผู้กำหนดราคาค่าหน่วย หากมีการเปลี่ยนแปลงราคาค่าหน่วยในทางเพิ่มขึ้นแล้ว ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมสรรพสามิตเสียก่อน

การประมูลโรงงานสุรา 31 แห่ง มีอายุสัญญา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ถึง 2527 ผลปรากฏว่า

1. ค่าธรรมเนียมพิเศษเป็นรายเทที่ประมูลในแต่ละจังหวัด (31 จังหวัด) แตกต่างกันมาก เช่น ค่าธรรมเนียมพิเศษที่จังหวัดยะลาประมูลได้มากที่สุดเพียงทะเล 186.00 บาท ในทางตรงกันข้ามจังหวัดตากมีผู้ประมูลเสนอค่าธรรมเนียมพิเศษสูงถึงทะเล 9,999.99 บาท โดยที่ผู้ประมูลได้เสนอค่าธรรมเนียมพิเศษไว้สูงมาก จึงเป็นไปไม่ได้ทั้งเหตุผล ข้อเท็จจริง และในทางปฏิบัติ ทำให้ผู้รับอนุญาตในหลายจังหวัด ไม่สามารถดำเนินการไปได้ จึงมีการทำผิดสัญญาโดยไม่ชำระค่าธรรมเนียมพิเศษเมื่อขนสุราออกจากโรงงาน

2. จากสาเหตุในข้อ 1. จึงเกิดการฟ้องร้องระหว่างผู้ประมูลได้กับกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง โดยที่ผู้ประมูลบางรายฟ้องศาลเพื่อให้ศาลสั่งการว่าค่าธรรมเนียมพิเศษของตนเป็นโมฆะ เป็นคดีต่าง ๆ 25 คดี คือคดีแพ่ง 20 คดี คดีอาญา 3 คดี และกรมสรรพสามิตเป็นโจทก์ฟ้องอีก 2 คดี

3. ได้มีการประนีประนอมยอมความโดยรัฐมนตรีกระทรวงการคลัง โดยยอมเปลี่ยนค่าธรรมเนียมพิเศษเป็นค่าปรับ 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ค่าปรับแรกเสียทะเล 109.20 บาท ค่าปรับที่สองเสียทะเล 53.20 บาทและค่าปรับที่สามเสียทะเล 26.60 บาทตามลำดับ

4. การเสียค่าปรับดังกล่าว ทำให้ผู้ประมูลได้ส่วนใหญ่เสียค่าปรับในอัตรา 26.60 บาท ทำให้รัฐได้รับค่าผลประโยชน์สุราลดลงจำนวนมาก

จากการประมูลโดยวิธีดังกล่าว จะเห็นได้ว่า แม้ว่ารัฐได้กำหนดนโยบายโดยการกำหนดอัตราค่าปรับเป็น 3 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น ก็ไม่สามารถขจัดปัญหาลงไปได้ กล่าวคือผู้เสียค่าปรับลุ่มย่อมได้กำไรน้อย ผู้เสียค่าปรับต่ำย่อมได้กำไรมาก ทั้ง ๆ ที่ค่าภาษีสุราเท่ากันและราคาขายเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ค้าสุรา ดังนั้นปัจจุบันการประมูลวิธีนี้จึงได้ยกเลิกไป

2. สาระสำคัญของ การประมูลในรูปค่าผลประโยชน์ที่ใช้ในการประมูลโรงงานสุรารจังหวัดกำแพงเพชร และโรงงานสุราองค์การสุรารจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2523-2532 มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(*คำสั่งกระทรวงการคลังที่ 10101/2522 ลว. 29 มีนาคม 2522)

- 2.1 สัญญามีอายุ 10 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2523 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2532
- 2.2 ผู้ประมูลได้ต้องเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท
- 2.3 ผู้ประมูลต้องเสนอค่าผลประโยชน์เป็นหน่วยบาท เป็นรายปีตลอดอายุสัญญา ค่าผลประโยชน์ที่เสนอนั้นให้ถือเป็นปีแรก ส่วนปีต่อ ๆ ไปค่าผลประโยชน์ต้องเพิ่มในอัตราร้อยละ 8 (แบบไม่ทบต้น) ของจำนวนค่าผลประโยชน์ในปีแรก และค่าผลประโยชน์ที่เสนอนี้จะลดลงเหลือร้อยละ 60 ของจำนวนที่เสนอประมูล ในกรณีที่ผู้ประมูลได้เป็นบริษัทมหาชน จำกัด
- 2.4 ค่าผลประโยชน์สำหรับ 6 เดือนแรก (มกราคม-มิถุนายน 2523) ให้ชำระในวันทำสัญญา
- 2.5 ปริมาณสุรารในปี 2523 กรมสรรพสามิตจะเป็นผู้กำหนด และให้เพิ่มปริมาณสุรารที่ให้ทำและเสียภาษีในอัตราร้อยละ 3 (แบบไม่ทบต้น) ของปริมาณสุรารที่กำหนดในปี 2523
- 2.6 ผู้ประมูลได้ต้องเสียภาษีสุรารตามกำหนดในข้อ 2.5 และถ้าปรากฏว่า เดือนใดเสียค่าภาษีสุรารต่ำกว่าที่กำหนดต้องเสียค่าปรับเท่ากับค่าภาษีสุรารชนิดสุรารขาวแรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ตรงกันข้ามถ้าเดือนใดเสียภาษีสุรารสูงกว่าที่กำหนด กรมสรรพสามิตอนุญาตให้หักค่าภาษีสุรารที่เสียไว้เกินมาคิดชดเชยภาษีสุรารได้ในเดือนถัดไปของปีเดียวกัน
- 2.7 ต้องมีเงินประกันซอง เงินประกันปฏิบัติตามสัญญา และการประกันวินาศภัยทรัพย์สินของโรงงานสุรารตามที่กรมสรรพสามิตกำหนด

2.8 กรมสรรพสามิตเป็นผู้กำหนดราคาจำหน่าย หากมีการเปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มขึ้น ต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมสรรพสามิตเสียก่อน

ผลการประมูลโรงงานสุรารจังหวัดกำแพงเพชรและโรงงานสุรารองค์การสุรารจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเขตขายส่ง 8 จังหวัด คือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี ลระบุรี สพบุรี นครราชสีมา ชัยนาท และอุทัยธานี ซึ่งบริษัทสุรารพิทยา จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ (ยกเว้นจังหวัดชัยนาทและอุทัยธานีโอนกิจการให้บริษัทสุรารพิทยา จำกัดในเดือนมิถุนายน 2527) รายละเอียดการประมูลค่าผลประโยชน์สำหรับปี 2523 มีดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงผลการประมูลค่าผลประโยชน์แยกตามจังหวัดที่ประมูลได้ พ.ศ. 2523

จังหวัด	ค่าผลประโยชน์ /ปี (บาท)	ปริมาณสุรารที่กำหนดให้ทำและเสียภาษี เดือนละ (เท)
1. กำแพงเพชร	79,999,999.-	20,485
2. พระนครศรีอยุธยา	74,999,999.-	19,518
3. อ่างทอง	23,999,999.-	5,963
4. สิงห์บุรี	23,999,999.-	5,937
5. ลระบุรี	76,999,999.-	22,225
6. สพบุรี	53,999,999.-	14,765
7. นครราชสีมา	219,999,999.-	69,950
8. ชัยนาท	34,580,000.-	7,986
9. อุทัยธานี	27,880,000.-	7,083
รวม	616,459,993.-	173,912

ที่มา : กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

จะเห็นได้ว่าปัจจุบันกรมสรรพสามิตได้นำระบบการประมูลนี้มาใช้ ทำให้รัฐสามารถนำรายได้จากการจัดเก็บค่าผลประโยชน์ที่รับล่วงหน้า มาใช้ในการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน ได้อย่างเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจการคลังของประเทศในขณะนี้

จากผลของการประมูลในครั้งนี บริษัทสุราษฎร์พาณิชย์ จำกัด ได้เริ่มผลิตสุรารวมส่งพิเศษแห่งที่สอง ออกจำหน่ายในเดือนเมษายน 2523 ภายในพื้นที่ 7 จังหวัด (ยกเว้นอุทัยธานี และชัยนาท) นอกเหนือจากการผลิตสุรารวม-ผล่มอื่น ๆ ตามความต้องการบริโภคสุราของท้องถิ่นนั้น ๆ เมื่อนำเงินค่าผลประโยชน์และโควต้า (จากตารางที่ 2.2) ขณะที่ประมูลในปี พ.ศ. 2523 มาคำนวณแล้ว รัฐจะได้รับเงินค่าผลประโยชน์และค่าภาษีจากโรงงานสุรา 9 จังหวัด ดังนี้คือ

ตารางที่ 2.3 แสดงรายได้ค่าภาษี และค่าผลประโยชน์ที่รัฐได้รับขณะที่ประมูลปี 2523 แยกตามจังหวัด

หน่วย : บาทต่อขวด

จังหวัด	ค่าภาษี/ขวด		ค่าผลประโยชน์/ขวด		รายได้ของรัฐ/ขวด	
	สุรารวม (1)	สุรารวมผล่ม (2)	สุรารวม (3)	สุรารวมผล่ม (4)	สุรารวม (1)+(3)=(5)	สุรารวมผล่ม (2)+(4)=(6)
1. กำแพงเพชร	3.75	7.51	6.10	9.15	9.85	16.66
2. พระนครศรีอยุธยา	3.75	7.51	6.00	9.01	9.75	16.52
3. อ่างทอง	3.75	7.51	6.29	9.43	10.04	16.94
4. สิงห์บุรี	3.75	7.51	6.32	9.48	10.07	16.99
5. ลพบุรี	3.75	7.51	5.41	8.12	9.16	15.63
6. สุพรรณบุรี	3.75	7.51	5.72	8.57	9.47	16.08
7. นครราชสีมา	3.75	7.51	4.91	7.37	8.66	14.88
8. ชัยนาท	3.75	7.51	6.77	10.15	10.52	17.66
9. อุทัยธานี	3.75	7.51	6.15	9.23	9.90	16.74
เฉลี่ย	3.75	7.51	5.54	8.31	9.29	15.82

ที่มา : กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

หมายเหตุ : (1) สุรารวมคิตที่แรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ขนาด 625 ซี.ซี.

สุรารวมผล่มคิตที่แรงแอลกอฮอล์ 35 ดีกรี ขนาด 750 ซี.ซี.

(2) ค่าภาษีสุรารวม-ผล่ม คิตตามอัตราเดิมคือลิตรละ 19.50 บาทและ 26 บาท ต่อ 100 ดีกรีตามลำดับ (กฎกระทรวงฉบับที่ 59:2518) ต่อมาได้เพิ่มเป็น สุรารวมลิตรละ 30 บาท และสุรารวมผล่มลิตรละ 40 บาทต่อ 100 ดีกรี (กฎกระทรวงฉบับที่ 76 : 2524) ทั้งนี้ได้คิดรวมภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย 10% แล้ว

3. สาระสำคัญของ การประมูลในรูปโควตา (จำนวนลู่ราขั้นต่ำที่จะต้องเสียภาษี) ที่ใช้ในการประมูล โรงงานลู่ราจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2524-2527 มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (*คำสั่งกระทรวงที่ 40230/2523 ลว. 21 ตค. 2523)

3.1. สัญญาเมื่ออายุ 4 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2524 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2527 ทั้งนี้เพื่อให้อายุสัญญาหมดพร้อมกับการประมูลโรงงานลู่รา 31 โรงงานที่ประมูลในรูปค่าธรรมเนียมพิเศษ

3.2. ผู้ประมูลได้ต้องเป็นนิติบุคคล มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท

3.3. โควตาขั้นต่ำตั้งไว้เดือนละ 71,566 เท โดยคำนวณจากการเสียภาษีจริงในปี 2523 และเพิ่มอีกร้อยละ 20 ตั้งเป็นเกณฑ์คำนวณขั้นต่ำไว้ ผู้ประมูลเสนอต่ำกว่านี้ไม่ได้ และถ้าให้สูงกว่าไม่เกินร้อยละ 100 ของโควตาที่กำหนด จะคิดเพิ่มร้อยละ 3 ในปี 2525 ถ้าเกินร้อยละ 100 ของโควตาที่กำหนด จะคิดร้อยละ 3 ในปี 2526 โดยถือโควตานี้เป็นเกณฑ์คำนวณ

ถ้าเดือนใดเสียค่าภาษีลู่ราต่ำกว่าที่กำหนดไว้นี้ จะต้องเสียค่าปรับเป็นเงินเท่ากับค่าภาษีลู่รายนิคมลู่ราขาวแรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี แต่ถ้าเดือนใดเสียค่าภาษีลู่ราสูงกว่าที่กำหนดไว้ นั้น อนุญาตให้นำค่าภาษีลู่ราที่เสียไว้เกินนั้นมาคิดขดเขยได้ ภายในปีเดียวกัน แต่ถ้าไม่นำเงินค่าปรับมาชำระภายในกำหนดในวันที่ 15 ของเดือนถัดไปจะต้องเสียเงินเพิ่มร้อยละ 1.25 ต่อเดือน หรือเศษของเดือนของค่าปรับที่ขาดชำระ

3.4. เงินประกันของคิด 3 เท่าของค่าภาษีลู่ราขาวแรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ตามโควตาขั้นต่ำที่กำหนด

3.5. เงินประกันการปฏิบัติตามสัญญา เมื่อกระทำผิดจะพิจารณาลงโทษปรับได้ในกรณีเลิกสัญญาทางราชการเสียหาย จะยึดเงินประกันนี้ คิด 6 เท่าของค่าภาษีลู่ราขาว แรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ตามโควตาขั้นต่ำที่กำหนด

3.6. ต้องดูแลรักษาโรงงานลู่รา เครื่องทำลู่รา อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใช้การได้ดีอยู่เสมอ

3.7. ต้องรับโอนวัตถุดิบเปลืองของผู้ทำคณก่อนในราคาทุน และรับโอนคนงานเดิมด้วย

3.8. ประกันวินาศภัยกับบริษัทที่ผู้ให้อนุญาตเห็นชอบ

3.9 กรมสรรพสามิต เป็นผู้กำหนดราคาจำหน่าย หากมีการเปลี่ยนแปลงราคาในทางเพิ่มขึ้นแล้วต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมสรรพสามิตเสียก่อน

ผลการประมูลโรงงานสุรารจังหวัดชลบุรี มีเขตจำหน่าย 5 จังหวัด คือจังหวัดชลบุรี ฉันทบุรี ระยอง ตรัง และฉะเชิงเทรา โดยบริษัทสุรารทิพย์ศรีบูรพา จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ รายละเอียดของการประมูลดังนี้

ตารางที่ 2:4 แสดงจำนวนสุรารขึ้นต่ำที่ต้องเสียภาษีรายเดือนของโรงงานสุรารจังหวัดชลบุรีแยกตาม พ.ศ. 2524-2527

หน่วย : เทตอเดือน

พ.ศ.	ปริมาณสุรารขึ้นต่ำของการเสียภาษี
2524	322,222
2525	322,222
2526	331,889
2527	341,556

ที่มา : กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

หมายเหตุ : (1) ปี พ.ศ. 2524-2525 จำนวนสุรารขึ้นต่ำของการเสียภาษีเดือนละ 322,222 เท (1 เท = 20 ลิตร) เนื่องจากผู้ประมูลได้เสนอโควต้าเกินกว่าร้อยละ 100 ของโควต้าที่กำหนด (3.3)

(2) ปี พ.ศ. 2526-2527 เพิ่มโควต้าในอัตราร้อยละ 3 แบบไม่ทบต้น (3.3)

เนื่องจากบริษัทสุรารทิพย์ศรีบูรพา จำกัด ผู้ประมูลได้เสนอโควต้าของการเสียภาษีไว้อย่าง ประกอบกับโรงงานสุรารจังหวัดชลบุรี อยู่ในสภาพทรุดโทรม กำลังการผลิตของโรงงานสุรารจังหวัดชลบุรี มีไม่เพียงพอ กรมสรรพสามิตได้อนุญาตให้ผลิตสุรารผสมพิเศษแห่งที่สองที่โรงงานสุรารบริษัทแล้งโล่ม จำกัด จังหวัดนครปฐม โดยกำหนดให้ภายใน 2 ปี (2524-2526) และที่โรงงานสุรารจังหวัดอุบลราชธานีได้ตลอดอายุสัญญา

กล่าวโดยสรุปจะเห็นได้ว่าผลการประมวลทั้ง 3 รูปแบบดังกล่าวข้างต้น มีความไม่เท่าเทียมกันและได้เปรียบเทียบเปรียบกันมาก คือ

1. ทุกรูปแบบของการประมวลจะมีโควต้า (จำนวนน้ำสุราขั้นต่ำที่ต้องเสียภาษีเป็นรายเดือน) ในกรณีเสียภาษีไม่ครบโควต้า ตามหลักการแล้ว จะต้องเสียเงินค่าปรับเท่ากับค่าภาษีสุราชนิดสุราขาวแรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี แต่ได้มีการกำหนดค่าปรับภายหลัง กล่าวคือ

1.1 การประมวลในรูปค่าธรรมเนียมพิเศษของโรงงานสุรา 31 โรงงาน เสียค่าปรับ 3 ชั้นตอน คือ ค่าปรับทะเละ 109.20 บาท 53.20 และ 26.60 บาทตามลำดับ แต่ส่วนใหญ่จะเสียชั้น 26.60 บาท

1.2 การประมวลในรูปค่าผลประโยชน์ของโรงงานสุรากำแพงเพชรและองค์การสุราจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เสียค่าปรับอัตราเดียว ตามอัตราที่กฎหมายกำหนด ในขณะที่ทำการผลิต-จำหน่ายสุราตามสัญญา เช่นปี พ.ศ. 2523 เสียค่าปรับทะเละ 109.20 บาท ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 เสียค่าปรับทะเละ 168 บาท เป็นต้น

1.3 การประมวลในรูปโควต้าของโรงงานสุราจังหวัดชลบุรี เสียค่าปรับอัตราเดียว คือทะเละ 168 บาท

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อกำหนดอัตราภาษีของรัฐในแต่ละยุคแต่ละสมัย

2. การประมวลในรูปค่าธรรมเนียมพิเศษแล้วแปลงเป็นน้ำสุราเพื่อเสียภาษี จะมีค่าปรับชนิดเดียวค่าปรับนี้จะจ่ายให้แก่ทางราชการ เมื่อเสียภาษีสุราในแต่ละเดือนต่ำกว่าโควต้าที่สัญญากำหนด ส่วนการประมวลในรูปค่าผลประโยชน์นั้น นอกจากจะเสียเงินค่าปรับกรณีเสียภาษีไม่ครบตามที่กำหนดในสัญญาแล้ว ยังต้องจ่ายเงินค่าผลประโยชน์ล่วงหน้า 6 เดือนก่อนวันสัญญา หมายความว่า ยังไม่ได้ดำเนินการต้องรับภาระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอีก

จากข้อสรุปดังกล่าว กรมสรรพสามิตได้นำมาพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข โดยการผสมผสานทั้ง 3 รูปแบบเข้าด้วยกัน แล้วนำมาเป็นตัวกำหนดหลักเกณฑ์ในการประมวลสัญญารับทำ-ขายสิ่งสุรา พ.ศ. 2528-2542 (15 ปี) ซึ่งมีสาระสำคัญพอจะสรุปได้ดังนี้คือ (*คำสั่งกระทรวงที่ 54994, 54996 / 2526 ลว. 29 ธันวาคม 2526)

1. สัญญาที่มีอายุ 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2528 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2542
2. ให้ยุบโรงงานสุรา 32 โรงงาน (โรงงานสุรา 31 โรงงานและโรงงานสุราจังหวัดชลบุรี) ซึ่งสิ้นสุดอายุสัญญาในปี พ.ศ. 2527 (รูปที่ 1.1)
3. ต้องก่อสร้างโรงงานสุราใหม่ 12 โรงงาน (รูปที่ 1.2) โดยผู้ประมูลได้ต้องจัดหาที่ดิน โดยออกค่าใช้จ่ายเองทั้งหมดในจำนวนเงินและเงื่อนไขที่ทางกรมสรรพสามิตเป็นผู้กำหนด และทำสัญญาขายให้กรมสรรพสามิตก่อนวันที่ 1 มกราคม 2528
4. ผู้ประมูลต้องเป็นนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 10 ล้านบาท
5. ผู้ประมูลต้องวางเงินประกันซอง ๆ ละ 15 ล้านบาทต่อ 1 โรงงาน
6. ผู้ประมูลต้องเสนอเงินค่าผลประโยชน์ให้แก่กรมสรรพสามิตเป็นรายปี ผู้ให้เงินค่าผลประโยชน์สูงสุดเป็นผู้ประมูลได้ ส่วนปีต่อ ๆ ไปให้เพิ่มเงินค่าผลประโยชน์ในอัตราร้อยละ 3 แบบไม่ทบต้น
7. เงินค่าผลประโยชน์ต้องชำระเป็นค่ามัดจำเท่ากับเงินค่าผลประโยชน์ในปีแรกในวันทำสัญญา และเงินมัดจำนี้ กรมสรรพสามิตจะคืนภายใน 5 ปี นับแต่เดือนมกราคม 2528 เป็นต้นไป
8. เมื่อเริ่มทำและขายสิ่งสุราขาว-ผสม ตั้งแต่ 1 มกราคม 2528 ผู้ประมูลได้ต้องนำเงินค่าผลประโยชน์มาชำระเป็นรายเดือน ๆ ละเท่า ๆ กัน
9. จำนวนสุราที่กำหนดให้ทำและเสียภาษี จะต้องเพิ่มร้อยละ 3 แบบไม่ทบต้นของจำนวนสุรารุ่นต่ำที่ต้องเสียภาษีในปี 2528 เป็นเกณฑ์
10. ผู้ประมูลได้ต้องเสียเงินค่าภาษีสุราในแต่ละเดือนไม่น้อยกว่าจำนวนสุราที่กำหนดไว้ในสัญญา ถ้าเดือนใดเสียค่าภาษีสุราต่ำกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ จะต้องเสียค่าปรับเป็นเงินเท่ากับ 1.10 เท่าของค่าภาษีสุราชนิดสุราขาว แร่งแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ตามจำนวนสุราที่ต่ำกว่าสัญญาภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป แต่ถ้าเดือนใดเสียค่าภาษีสุราสูงกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ ให้หน้าค่าภาษีสุราที่เสียเกินนี้ มาคิดชดเชยได้ภายในปีเดียวกัน ถ้าค้างชำระค่าภาษีสุราและค่าปรับ จะต้องเสียเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 1.25 ต่อเดือนของค่าภาษีและค่าปรับที่ต้องชำระ
11. โรงงานสุราแต่ละเขต แต่ละโรงงานจะโยกซื้อสุราเหมือนกันไม่ได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการขายสุราย้ำเขต

12. ต้องมีระบบการผลิต โดยมีกำลังการผลิตตั้งแต่ 4500-7500 เทต่อวันในมูลค่าประมาณ 170-275 ล้านบาท พร้อมทั้งระบบกำจัดน้ำเสียของโรงงาน
13. ต้องประกันวินาศภัยกับบริษัทที่กรมสรรพสามิตเห็นชอบ
14. กรมสรรพสามิตจะเป็นผู้กำหนดราคาจำหน่าย หากมีการเปลี่ยนแปลงราคาจำหน่ายในทางเพิ่มขึ้น ต้องได้รับการอนุญาตจากกรมสรรพสามิต เสียก่อน

ผลการประเมินเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2526 และวันที่ 26 เมษายน 2526
ปรากฏว่า บริษัท ที.ซี.ซี. กรุ๊ป จำกัด หรือกลุ่มบริษัทสุรารักษ์ จำกัด เป็นผู้ประเมินได้ โดยเสนอ
ค่าผลประโยชน์ในปี 2528 สูงสุด คือ 5,088,486,906 บาท และโควตาการเสียภาษีปีละ
14,664,168 เท ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงผลการประมูลโรงงานสุรากรรมสิทธิ์ 12 โรงงานแยกตามจังหวัดที่ตั้ง
โรงงาน

เขตจังหวัดที่ตั้ง โรงงาน	ค่าผลประโยชน์ที่เสนอ ปี 2528 (บาท)	โควต้า ปี 2528 (เท)
1. ขอนแก่น	488,172,564.00	1,344,828
2. หนองคาย	409,099,536.00	995,376
3. เชียงใหม่	461,401,176.00	1,253,832
4. กาญจนบุรี	475,377,936.00	1,126,488
5. ราชบุรี	419,348,232.00	1,020,312
6. ปราจีนบุรี	317,740,800.00	948,480
7. ฉะเชิงเทรา	412,000,999.00	1,237,944
8. บุรีรัมย์	411,211,322.00	1,411,800
9. อุบลราชธานี	411,112,333.00	1,351,716
10. พิษณุโลก	286,518,016.00	991,104
11. นครสวรรค์	527,155,860.00	1,369,236
12. สุราษฎร์ธานี	469,348,132.00	1,613,052
รวม	5,088,486,906.00	14,664,168

ที่มา : กรมสุรากรรมสิทธิ์ กระทรวงการคลัง

จะเห็นได้ว่า ค่าผลประโยชน์รวมสำหรับปี 2528 เท่ากับ 5,088,486,906.00 บาท
โควต้าสุราที่จะต้องเสียภาษีเท่ากับ 14,664,168 เทตอปปี จากผลการประมูลดังกล่าวข้างต้น
ทำให้บริษัทสุราทิพย์ฯ จำกัด สามารถขยายเขตการค้าจำหน่ายสุราขาว-ผสม รวมทั้งสุราผสมพิเศษ
หงส์ทอง หรือชื่ออื่นที่ใกล้เคียงกันเพิ่มขึ้นอีก 60 จังหวัด เมื่อคิดรวมสัญญาโรงงานสุราจังหวัดกำแพงเพชร
และโรงงานสุราองค์การสุราจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเขตจำหน่ายรวม 9 จังหวัด จะทำให้บริษัท
สุราทิพย์ฯ จำกัด มีเขตจำหน่ายสุราดังกล่าวรวมทั้งสิ้น 69 จังหวัดทั่วประเทศ ยกเว้นจังหวัด
ปทุมธานี นนทบุรี ลุ่มพรปรการ และเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลของการประมูลในรูปค่าผลประโยชน์ดังกล่าว ทำให้รัฐได้รับผลประโยชน์จากการ
ประมูลในครั้งนี้ โดยคิดว่าบริษัทสุราษฎร์ฯ จำกัด สามารถผลิต-จำหน่ายได้ตามโควตาที่กำหนดใน
สัญญา รัฐจะได้รับค่าภาษีสุราและค่าผลประโยชน์ดังนี้คือ

ตารางที่ 2.6 แสดงรายได้ค่าภาษีและค่าผลประโยชน์ที่รัฐได้รับจากโรงงานสุรากรมสรรพสามิต
แยกตามรายโรงงานสำหรับปี 2528

หน่วย: บาทต่อขวด

	ค่าภาษี/ขวด		ค่าผลประโยชน์/ขวด		รายได้ของรัฐ/ขวด	
	สุรขาว (1) 625 ซีซี.	สุราผสม (2) 750 ซีซี.	สุรขาว (3) 625 ซีซี.	สุราผสม (4) 750 ซีซี.	สุรขาว (1) + (3) = (5)	สุราผสม (2) + (4) = (6)
1. ปราจีนบุรี	5.77	11.55	10.47	15.70	16.24	27.25
2. ฉะเชิงเทรา	5.77	11.55	10.40	15.60	16.17	27.15
3. บุรีรัมย์	5.77	11.55	9.10	13.65	14.87	25.20
4. อุบลราชธานี	5.77	11.55	9.50	14.26	15.27	25.81
5. ยอนแก่น	5.77	11.55	11.34	17.02	17.11	28.57
6. หนองคาย	5.77	11.55	12.84	19.27	18.61	30.82
7. เชียงใหม่	5.77	11.55	11.50	17.25	17.27	28.80
8. พิษณุโลก	5.77	11.55	9.03	13.55	14.80	25.10
9. นครสวรรค์	5.77	11.55	12.03	18.05	17.80	20.60
10. กาญจนบุรี	5.77	11.55	13.91	19.78	19.67	31.33
11. ราชบุรี	5.77	11.55	12.84	19.27	18.61	30.82
12. สุราษฎร์ธานี	5.77	11.55	9.09	13.64	14.86	25.19
เฉลี่ย	5.77	11.55	10.84	16.27	16.61	27.82

ที่มา : กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง

- หมายเหตุ: 1. สุรขาวคิดที่แรงแอลกอฮอล์ 28 ดีกรี ลิตรละ 30 บาทแห่งแอลกอฮอล์
บริสุทธ์ และสุราผสมคิดที่แรงแอลกอฮอล์ 35 ดีกรี ลิตรละ 40 บาทแห่ง
แอลกอฮอล์บริสุทธ์ (กฎกระทรวงฉบับที่ 76 : 2524)
2. ค่าภาษีสุราได้คิดรวมภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย 10% แล้ว

สรุป

เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงานสุราของส่วนราชการทั้งสองแห่งในประเด็นของวิธีการจัดเก็บผลประโยชน์จากโรงงานสุรา โดยใช้สัญญาเป็นตัวเปรียบเทียบพบว่า รัฐได้รับประโยชน์คือ

- (1) เงินค่าภาษีสุรา
- (2) เงินปันผลกำไรจากโรงงานสุรา โดยวิธีการประมุขแตกต่างกันไป คือการประมุขเงินค่าสิทธิของกรมโรงงานอุตสาหกรรม การประมุขเงินค่าธรรมเนียมพิเศษ การประมุขเงินค่าผลประโยชน์ และการประมุขโควต้า ซึ่งเป็นวิธีของกรมสรรพสามิต สุดท้ายจะเรียกเงินนั้นว่าอะไร

จะเห็นได้ว่าวิธีการจัดเก็บผลประโยชน์จากโรงงานสุราในปัจจุบันของกลุ่มโรงงานสุราบางยี่ขัน กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยบริษัทสุรามหาราชฎร จำกัด และกลุ่มโรงงานสุรากรมสรรพสามิต โดยบริษัทสุราทิพย์ฯ จำกัด ได้ให้ผลประโยชน์แก่รัฐไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน และเป็นการให้ในระบบการแข่งขันในเขตที่ได้รับสัมปทาน โดยที่ทั้งสองฝ่ายได้เข้าไปประมุขแข่งขันในทุกครั้งที่มีการประมุข ดังนั้น เพื่อที่จะให้รัฐได้รับเงินรายได้แผ่นดินสูงสุดจากวิธีการบริหารงานสุราของทั้งสองหน่วยงานดังกล่าว ต่อไปจะได้ศึกษาถึงสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อวิธีการจัดเก็บผลประโยชน์จากโรงงานสุราในบทที่ 3